Torsdag den 7. april 2022

P9_TA(2022)0128

Situationen i Afghanistan, navnlig situationen for kvinders rettigheder

Europa-Parlamentets beslutning af 7. april 2022 om situationen i Afghanistan, navnlig situationen for kvinders rettigheder (2022/2571(RSP))

(2022/C 434/14)

Europa-Parlamentet,

— der henviser til sine tidligere beslutninger om Afghanistan,

— der henviser til Talibans meddelelse af 7. september 2021 om dannelsen af en overgangsregering i Afghanistan,

— der henviser til FN's resolution 2626 (2022) af 17. marts 2022 om situationen i Afghanistan om forlængelse af mandatet for FN's bistandsmission i Afghanistan,

— der henviser til presseerklæringen 27. marts 2022 fra FN's Sikkerhedsråd om Afghanistan,

— der henviser til 2021-listen over finalister til Europa-Parlamentets Sakharovpris for tankefrihed,

— der henviser til temadagen om afghanske kvinder, der blev afholdt i Europa-Parlamentet den 1.-2. februar 2022,

— der henviser til erklæring af 23. marts 2022 fra formanden for Europa-Parlamentets Delegation for Forbindelserne med Afghanistan om Talibans meddelelse om forlængelsen af uddannelsesforbuddet for kvindelige elever over sjette klasse, og til erklæringen af 23. marts 2022 i forbindelse hermed fra næstformanden for Kommissionen/Unionens højtstående repræsentant for udenrigsanliggender og sikkerhedspolitik (NF/HR),

— der henviser til erklæringen af 28. marts 2022 fra NF/HR på Den Europæiske Unions vegne, hvor der opfordres til øjeblikkelig genåbning af skoler på sekundærtrinnet for piger,

— der henviser til verdenserklæringen om menneskerettigheder,

— der henviser til FN's flygtningekonvention fra 1951,

— der henviser til FN's konvention fra 1979 om afskaffelse af alle former for diskrimination mod kvinder,

— der henviser til FN's globale aftale om sikker, velordnet og regulær migration og til FN's globale aftale om flygtninge, som efterfulgte New York-erklæringen om flygtninge og migranter, der blev vedtaget enstemmigt af FN's Generalforsamling den 19. september 2016,

— der henviser til EU's tematiske retningslinjer om menneskerettighedsforkæmpere, om fremme og beskyttelse af børns rettigheder og om vold mod kvinder og piger og bekæmpelse af alle former for diskrimination mod dem,

— der henviser til forretningsordenens artikel 132, stk. 2 og 4,

A. der henviser til, at Talibans undervisningsministerium i en erklæring af 21. marts 2022 meddelte, at »det har forpligtet sig til at sikre alle sine borgeres ret til uddannelse« og arbejder på at »udrydde alle former for forskelsbehandling«;

B. der henviser til, at de facto-myndighederne i Afghanistan den 15. januar 2022 lovede at give piger mulighed for at vende tilbage til skolen på alle niveauer efter begyndelsen af det nye skoleår i anden halvdel af marts 2022;

C. der henviser til, at piger i hele Afghanistan skulle vende tilbage til skolen den 23. marts 2022; der henviser til, at Taliban på ubestemt tid har forlænget forbuddet mod at lade kvindelige studerende gå i syvende lønklasse og derover, indtil de kan beslutte, hvilke uniformer der er mest hensigtsmæssige for piger; der henviser til, at dette nægter over en million piger uddannelse på sekundærtrinnet og er en krænkelse af den grundlæggende ret til uddannelse for alle børn, som er forankret i verdenserklæringen om menneskerettigheder;

D. der henviser til, at Afghanistan rangerer sidst på det globale indeks for kvinder, fred og sikkerhed, hvilket gør landet til det farligste land for kvinder; der henviser til, at Talibanledere ifølge FN's særlige procedurer forsøger at fjerne kvinder og piger fra det offentlige liv gennem systematisk kønsbaseret forskelsbehandling og vold;

E. der henviser til, at Taliban siden overtagelsen af landet den 15. august 2021 har lukket Ministeriet for Kvindeanliggender og genoprettet det tidligere Ministerium for Forebyggelse af Last og fremme af Dyd; der henviser til, at Taliban de facto har afskaffet alle tidligere håndhævede love, herunder love, der beskytter kvinder, og har indført strenge restriktioner for udøvelsen af retten til at deltage i fredelige forsamlinger, ytringsfriheden og kvinders ret til arbejde, uddannelse og sundhedspleje; der henviser til, at Afghanistans uafhængige menneskerettighedskommission (AIHRC) har været lukket siden Talibans magtovertagelse;

F. der henviser til, at afghanske kvinder i henhold til et nyt direktiv ikke må rejse mere end 45 mil (72 km) fra deres hjem uden at være ledsaget af en nær mandlig slægtning; der henviser til, at dette direktiv følger i kølvandet på et direktiv, der blev udstedt i november 2021, og som forbød TV-stationer at udsende programmer med kvindelige skuespillere;

G. der henviser til, at fredelige protester mod kvinders rettigheder i Afghanistan undertrykkes med magt; der henviser til, at menneskerettighedsforkæmpere er blevet bortført, og at der ikke er blevet delt oplysninger om deres opholdssted på trods af gentagne opfordringer til at løslade dem; der henviser til, at de, der er blevet løsladt, fortsat frygter for deres liv;

H. der henviser til, at der dagligt rapporteres om menneskerettighedskrænkelser, herunder anholdelse, tilbageholdelse, bortførelse, tortur, trusler, afpresning, udenretslige henrettelser og angreb på menneskerettighedsforkæmpere og deres familiemedlemmer; der henviser til, at der fortsat er en fuldstændig mangel på ansvarliggørelse for sådanne krænkelser; der henviser til, at kvindelige menneskerettighedsforkæmpere er blevet særlig hårdt ramt; der henviser til, at minoritetsgrupper, såsom hazarasamfundet, specifikt har været mål for angreb;

I. der henviser til, at fattigdom har fået afghanske familier til at arrangere ægteskaber og indsamle medgift til deres døtre, og der henviser til, at der har været en stigning på 500 % i børneægteskaber i Afghanistan siden gennemførelsen af skoleforbuddet for piger; der henviser til, at 35 % af alle piger før Talibans magtovertagelse blev gift, før de var fyldt 18 år, og 9 % før de var fyldt 15 år;

J. der henviser til, at Afghanistan har en af de højeste børnedødelighedsrater i verden, hvor tusindvis af kvinder hvert år dør af graviditetsrelaterede årsager, der let kan forebygges; der henviser til, at den socioøkonomiske situation, som allerede var usikker inden Talibans magtovertagelse, er blevet dramatisk forværret under de facto-administrationen og konsekvenserne af covid-19-pandemien, alvorlige tørkeperioder og en hård vinter;

K. der henviser til, at den humanitære krise i Afghanistan er en af de hurtigst forværrede kriser i verden og har ramt kvinder og piger uforholdsmæssigt hårdt; der henviser til, at næsten 100 % af de afghanske husstande med et kvindeligt familieoverhoved står over for fødevareusikkerhed; der henviser til, at de nye politikker, som Talibanregeringen har indført, i høj grad har påvirket kvinders evne til at tjene til livets opretholdelse, således at de skubbes yderligere ud i fattigdom, hvilket har ramt kvindelige familieoverhoveder særlig hårdt;

L. der henviser til, at mere end 1,258 millioner afghanere ifølge rapporten fra Den Internationale Organisation for Migration fra marts 2022 flygtede fra deres land i 2021, hvilket er dobbelt så mange som i de seneste år; der henviser til, at antallet af internt fordrevne personer, der vender tilbage til deres hjemby, samtidig er tredoblet og nåede et rekordhøjt antal af tilbagevendte på 3,06 millioner i 2021; der henviser til, at næsten fem millioner afghanere i hele regionen fortsat er fordrevne uden for landet, hvoraf 90 % befinder sig i Pakistan og Iran;

Torsdag den 7. april 2022

M. der henviser til, at 35 % af alle kvinder og piger ifølge FN's højkommissær for flygtninge har rapporteret, at de føler sig usikre på grund af kønsbaseret vold, når de søger tilflugt i nabolandene Iran og Pakistan; der henviser til, at kun 70 % af pigerne er indskrevet på skoler der, sammenlignet med 92 % af drengene;

N. der henviser til, at EU har øget sin støtte til befolkningen ved at iværksætte projekter til en værdi af over 268,3 mio. EUR, der fokuserer på at opretholde uddannelse og eksistensgrundlag og på at beskytte folkesundheden; der henviser til, at disse projekter er en del af den samlede EU-støttepakke på 1 mia. EUR, som Kommissionen bebudede i oktober 2021, og som omfatter bistand til flygtninge, migranter og internt fordrevne og støtte til menneskerettighedsforkæmpere og civilsamfundsorganisationer;

O. der henviser til, at 231 medier ifølge Journalister uden Grænser er blevet lukket i Afghanistan, hvilket svarer til 40 % af de samlede salgssteder i landet; der henviser til, at 80 % af de 6 400 journalister, der har mistet deres arbejde, er kvinder; der henviser til, at der er indført restriktioner, der forbyder lokale og internationale medier såsom BBC, og at journalister er blevet arresteret, tilbageholdt og slået;

P. der henviser til, at sanktioner mod Talibanrelaterede enheder og enkeltpersoner ikke bør forhindre finansielle transaktioner i forbindelse med humanitær bistand og levering af basale tjenester fra ikkestatslige organisationer (NGO'er);

Q. der henviser til, at kvinder i den tidligere Islamiske Republik Afghanistan indtil den 15. august 2021 trivedes i stillinger på højt niveau som f.eks. parlamentsmedlemmer, ministre, dommere, guvernører, advokater og ambassadører; der henviser til, at Talibanstyrkerne har fjernet legitime tidligere regeringsembedsmænd med tvang og ikke har medtaget kvinder i sin nye ikkeanerkendte de facto-regering; der henviser til, at disse de facto-myndigheder mangler en inklusiv repræsentation af Afghanistans mangfoldige samfund;

R. der henviser til, at efterretningstjenesterne har advaret om, at Afghanistan ikke må blive et sikkert tilflugtssted for terrororganisationer;

1. er dybt bekymret over den humanitære krise og menneskerettighedskrisen, der har udviklet sig i Afghanistan siden Talibans magtovertagelse; gentager sin urokkelige solidaritet med og engagement over for det afghanske folk; understreger, at de grundlæggende rettigheder og friheder, som det afghanske folk har nydt godt af i løbet af de seneste 20 år, bør opretholdes;

2. beklager, at situationen for kvinder og piger i Afghanistan er blevet støt forværret siden Talibans magtovertagelse; fordømmer Talibans vedholdende fokus på at fjerne kvinder og piger fra det offentlige liv og fratage dem deres mest grundlæggende rettigheder, herunder retten til uddannelse, arbejde, bevægelse og sundhedspleje;

3. fordømmer på det kraftigste Talibans beslutning om at udsætte tilbagevenden til skolen for piger over sjette klasse på ubestemt tid på trods af deres tidligere tilsagn om at give alle borgere adgang til uddannelse; opfordrer indtrængende Taliban til at omstøde deres beslutninger og restriktioner, der specifikt er rettet mod kvinder og piger, og til at genåbne Ministeriet for Kvindeanliggender;

4. understreger, at adgang til uddannelse for kvinder og piger fra EU's og dets medlemsstaters side skal være en afgørende forudsætning for ethvert yderligere engagement med de afghanske de facto-myndigheder;

5. opfordrer Taliban til at fastholde sit tilsagn om at sikre retten til uddannelse for alle afghanske borgere, herunder kvinder og piger;

6. beklager Talibans undertrykkelse af fredelige kvinderettighedsprotester i Afghanistan; opfordrer til øjeblikkelig løsladelse af den kvindelige politibetjent Alia Azizi, der blev arresteret i Herat i oktober 2021, samt løsladelse af alle andre kvinderettighedsaktivister, der måtte være tilbageholdt, og til, at intimideringen og chikanen af disse aktivister standses; opfordrer til, at der sættes en stopper for chikane, trusler og angreb mod lærere og studerende;

7. opfordrer de facto-myndighederne til at sikre alle kvinder og piger fulde rettigheder og adgang til reproduktiv sundhedspleje i hele Afghanistan;

8. udtrykker alvorlig bekymring over, at kvinder og piger siden Talibans magtovertagelse i landet har været udsat for en øget risiko for udnyttelse, herunder risikoen for at blive handlet med henblik på tvangsægteskab, seksuel udnyttelse og tvangsarbejde; fordømmer kønsbaseret vold og forskelsbehandling;

9. opfordrer de afghanske de facto-myndigheder til at danne en inklusiv regering, der inddrager kvinder i beslutningsprocessen på alle niveauer; insisterer på behovet for at udvikle en ny EU-strategi for Afghanistan, der er tilpasset kvinders og pigers situation, med henblik på konkret at fremme kvinders rettigheder og deres deltagelse i det offentlige liv;

10. minder om, at EU har en stærk holdning til ethvert politisk engagement med Taliban, som er styret af tematiske benchmarks for engagement baseret på principperne om overholdelse af menneskerettighederne for alle og retsstatsprincippet; er af den opfattelse, at disse benchmarks siden den 15. august 2021 kun er blevet forværret, hvilket ikke kan retfærdiggøre nogen form for de facto-anerkendelse af en Talibanregering;

11. glæder sig over til FN's resolution 2626 (2022), som blev vedtaget den 17. marts 2022, og som forlængede mandatet for FN's bistandsmission i Afghanistan; opfordrer EU og dets medlemsstater til at støtte mandatet for generalsekretærens særlige repræsentant for Afghanistan, herunder ved i samarbejde med alle relevante afghanske aktører og interessenter at sikre genåbning af skoler for alle kvindelige studerende uden yderligere forsinkelse;

12. noterer sig Osloforhandlingerne i januar 2022 mellem europæiske og amerikanske embedsmænd og en Talibandelegation samt USA's nylige aflysning af Dohaforhandlingerne som reaktion på Talibans beslutning om ikke at genåbne skoler for piger; fremhæver, at alle yderligere nationale forhandlinger med Taliban skal omfatte afghanske kvindelige repræsentanter;

13. opfordrer EU og dets medlemsstater til at støtte og beskytte dem, der flygter fra Afghanistan; gentager behovet for at sikre status for afghanske kvindelige advokater, civilsamfundsledere, kunstnere, idrætsudøvere og andre sårbare personer, navnlig dem, hvis liv er i fare, såsom LGBTQI+-personer; gentager sin opfordring til et særligt visumprogram, forbedrede genbosætningsordninger og effektiv garanteret beskyttelse af afghanske flygtninge;

14. understreger betydningen af at tackle problemet med kønsbaseret vold, som afghanske kvinder og piger udsættes for i værtslandene, navnlig i Iran og Pakistan, og af at sikre, at de går i skole, deltager på arbejdsmarkedet og har adgang til sundhedsydelser, herunder mentale sundhedstjenester; minder om, at flygtninge og personer i transit er særligt udsatte for at blive udsat for kønsbaseret vold; opfordrer derfor til, at der afsættes flere midler til humanitære organisationer og agenturer, der udfører beskyttelsesarbejde;

15. opfordrer landene til straks at ophøre med at sende enkeltpersoner tilbage til Afghanistan eller tredjelande, hvor de risikerer at blive sendt tilbage til Afghanistan; opfordrer til nøje overvågning af afghanske statsborgere, der allerede er blevet sendt tilbage, navnlig børn;

16. fordømmer det voksende antal rapporter om drab, chikane og intimidering af etniske og religiøse mindretal;

17. er dybt bekymret over, at Taliban igen stiller et sikkert tilflugtssted til rådighed for terrorgrupper; insisterer på, at Taliban og de facto-myndighederne i Afghanistan skal opfylde deres tilsagn om terrorbekæmpelse;

18. minder om sin instruks til Tjenesten for EU's Optræden Udadtil (EU-Udenrigstjenesten) om at meddele Pakistans lederskab, at det har et ansvar for sikkerhed og stabilitet i Afghanistan, og at det skal bruge sin indflydelse på Taliban til at nå disse mål, herunder sikre grundlæggende menneskerettigheder for afghanske kvinder og piger;

19. bekræfter på ny behovet for, at EU styrker samarbejdet med de centralasiatiske lande og tilskynder dem til at spille en konstruktiv og aktiv rolle i forbindelse med modtagelsen af afghanske flygtninge; understreger, at dette samarbejde ikke bør undergrave EU's forsvar af grundlæggende værdier og retsstatsprincippet;

Torsdag den 7. april 2022

20. understreger, at kvinders og pigers frigørelse fortsat vil være uopnåelig, så længe den humanitære katastrofe fortsætter; opfordrer indtrængende EU og dets medlemsstater til at tage fat på drivkræfterne bag den igangværende humanitære krise ved at gøre alt, hvad der står i deres magt, for at øge den humanitære bistand, følge en kønssensitiv tilgang, genoprette likviditeten og opretholde grundlæggende sociale tjenester; opfordrer til ophævelse af indefrysningen af afghanske aktiver og øget finansiel støtte til programmer såsom bistanden fra Kommissionens Generaldirektorat for Internationale Partnerskaber (GD INTPA), som fokuserer på grundlæggende behov og eksistensgrundlag, og Verdensbankens trustfond for genopbygning af Afghanistan; understreger, at humanitær bistand bør gøres tilgængelig gennem et velfungerende banksystem og stilles til rådighed for troværdige NGO'er og lokalsamfundsbaserede organisationer, der opererer i Afghanistan, herunder lokale kvindeorganisationer, på en fleksibel måde;

21. noterer sig, at EU-Delegationen atter minimalt er til stede i Kabul med henblik på at koordinere den humanitære bistand og overvåge den humanitære situation; understreger på det bestemteste, at dette ikke indebærer, at EU har anerkendt Talibanstyret;

22. beklager, at internationale donorer, herunder EU og dets medlemsstater, den 31. marts 2022 kun gav tilsagn om 2,44 mia. USD i forhold til FN's appel om 4,4 mia. USD til FN's humanitære beredskabsplan for 2022 om at yde humanitær bistand i Afghanistan; opfordrer indtrængende Kommissionen til at afsætte tilstrækkelige og specifikke midler til og gennemføre kvinderettighedsprogrammer og -projekter som led i en omfattende og langsigtet forpligtelse til at støtte menneskerettigheder og kvinders rettigheder i Afghanistan;

23. insisterer på behovet for uhindret humanitær adgang for at sikre, at de midler, der afsættes, rent faktisk når ud til de berørte; opfordrer EU og dets medlemsstater til at revidere og tilpasse de nuværende foranstaltninger i overensstemmelse hermed; minder om, at humanitær bistand skal være neutral, upartisk, human og uafhængig og aldrig bør være underlagt nogen form for konditionalitet; opfordrer Rådet, Kommissionen og EU-Udenrigstjenesten til konsekvent at formidle budskabet om, at ydelse af humanitær bistand ikke er betinget af Rådets fem benchmarks for at gå i dialog med Taliban;

24. opfordrer EU og dets medlemsstater til i lyset af FN's donorarrangement på højt plan om støtte til den humanitære indsats i Afghanistan, der blev afholdt den 31. marts 2022, at tage yderligere skridt til at gøre den humanitære bistand mere gennemsigtig og effektiv; mener derfor, at det er afgørende at sikre adgang til humanitær finansiering gennem et funktionelt banksystem for at stille midler til rådighed for pålidelige NGO'er, der arbejder i landet;

25. roser de modige piger og kvinder, der deltager i protesterne; opfordrer EU-Udenrigstjenesten og Kommissionen til at samarbejde med de facto-myndighederne i Afghanistan for at kræve, at kvinderettighedsaktivister, der menes at være blevet tilbageholdt og forsvundet, opholder sig, og til at kræve, at de straks og betingelsesløst løslades; kræver, at Taliban øjeblikkeligt standser denne vilkårlige og udenretslige praksis og sikrer retten til frit at deltage i fredelige forsamlinger og ytringsfriheden;

26. opfordrer EU og dets medlemsstater til at øge deres støtte til kvinderettighedsaktivister i Afghanistan og fuldt ud gennemføre EU's retningslinjer om menneskerettighedsforkæmpere, herunder ved at sikre ansvarliggørelse for krænkelser gennem privat og offentlig fortalervirksomhed i individuelle sager;

27. opfordrer til, at FN's nye særlige rapportør om menneskerettighedssituationen i Afghanistan får tilstrækkelige midler, ekspertise og diplomatisk støtte til at opfylde sit mandat; opfordrer FN's Menneskerettighedsråd til at nedsætte en uafhængig international undersøgelseskommission med et flerårigt mandat og tilstrækkelige ressourcer til at dokumentere, rapportere og indsamle beviser for krænkelser, herunder krænkelser af kvinders rettigheder;

28. glæder sig over lanceringen af det afghanske forum af kvindelige ledere; opfordrer Kommissionen og EU-Udenrigstjenesten til at lette tilrettelæggelsen af den første internationale konference for afghanske kvinder, så deres stemmer kan blive hørt i Afghanistan og internationalt, genopbygge kvindenetværk og støtte arbejdet i det afghanske kvindelederforum på en mere inklusiv måde; støtter oprettelsen af det afghanske Exile Online University med finansiel støtte fra EU;

29. opfordrer afghanske parlamentarikere, tidligere regeringsembedsmænd og civilsamfundsaktivister, navnlig finalister til Sakharovprisen for tankefrihed 2021, til aktivt at samarbejde med Europa-Parlamentets Delegation for Forbindelserne med Afghanistan, relevante udvalg og andre organer i et forsøg på at sikre, at EU's politik til støtte for Afghanistan imødekommer det afghanske folks behov;

30. støtter opfordringerne fra det afghanske civilsamfund, navnlig fra deltagerne i de afghanske kvindedage i Europa-Parlamentet, til at drage de afghanske myndigheder til ansvar for tidligere forbrydelser og til ikke at glemme deres grusomheder;

31. pålægger sin formand at sende denne beslutning til Rådet, Kommissionen, Kommissionens næstformand/Unionens højtstående repræsentant for udenrigsanliggender og sikkerhedspolitik, medlemmerne af Den Afghanske Nationalforsamling, FN's Menneskerettighedsråd og Talibans politiske kontor i Doha.